

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Udgaar i et Antal af 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvæsenet
til alle Hjem i Allinge-Sandvig.
[Olsker, Rutsker, Rø og Klemensker]

Nr. 266

Fredag den 1. November 1918

6te Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
trykkes i et Antal af mindst 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge.
Sandvig, Olsker, Rutsker, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og eger sig der
for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
optager gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
koster 1 Kr. halvvaarlig.

Udebliver Bladet

beder vi Læserne henvende sig paa
Postkontoret, og Fejlen vil hurtigt
blive rettet. I modsat Fald maa De
henvende Dem til Bladets Kontor,
og vi skal da sørge for, at De faar
det tilsendt.

De averterende

anmodes om at indlevere deres An-
noncer inden Torsdag. Smaa Aver-
tissementer kunne dog som Regel
medtages indtil Torsdag Middag.

Krigens Digte.

Triumftøget.

Den store By er klædt i Flag
til Fest,
fra Tind og Tag, fra Murens
mindste Kanter
har Fædrelandets Farver faaet Plads.
— der vejer Faner, Vimpler og
Guirlander.

De unge Piger smykker sig til Dans,
de ler og jubler, let paa Taa de
træder,
nu binder de den Elsktes
Blomsterkrans,
fordi han vender hjem med Krigens
Hæder.

Den gamle Mand har Søndags-
frakken paa
— og husk, der er kun gamle
Mænd tilbage —
Morlillen med den hvide Hoveddug
vil se sin Dreng igennem Byen
drage.

Jo vist, et vældigt Triumfatortog
med Sejrens Palmer ventes hjem
til Staden
— og Mutters største Gryde er i Kog,
og Fatters bedste Vin skal frem
til Maden.

De lytter anspændt til den første Lyd
fra Hornets Toner og fra
Trommens Larmen,
af Mennesker er Hovedgaden sort,
den unge Moder med sit Barn
paa Armen.

Euhver, som blot kan gaa fra
Hjemmets Pligt
og Dagens Trædemølle, giver Møde,
for denne Dag er som et lejligheds Digt,
som faar Alverdens Øjne til at gløde.

Der er de! Se kun Vejens hvide
Støv;
men uden Toner! Se, hvor træl
de træder,
og dette Tog — mens hele Byen ler,
det er, som alle deres Øjne græder.

Og Velkomstraabet stivner,
falmer hen,

og alle Munde tier blidt, bedrøvet;
de Blomster Pigen kaster til sin Ven,
de trædes af en jærnhaard Hæl
i Støvet.

For Roser er som røde Dryp
af Blod —
slet intet frejdigt, muntert Ord
de snakker;
i alle Øjne lurer Dødens Gru,
og Livets Alvor bøjer alle Nakker.

For Løbegravens vilde Feberdrøm
og Nærkamp under Nattens
blege Stjerner,
og Broderblodets friske røde Strøm
har pint og hærget alle disse
Hjerner.

Og disse Pander furedes saa dybt
af Sult og onde Kaar, som blev
dem givet,
og disse stakkels Sjæle —
hver og en —
de fik et Knæk, som varer ved
for Livet.

Og Mutters største Gryde er i Kog,
og Fatters bedste Vin skal frem
til Maden;
men det er selve Dødens Skyggetog,
der drager tyst og stille gennem
Staden!

Aage Hermann.

Kunsten at hvile.

Det er mærkeligt faa, især blandt
Kvinder, der forstaar, hvor megen
Tid og hvor mange Kræfter, de spar-
er ved at hvile paa en fornuftig
Maade, skriver en kendt Hygiejni-
ker. Især i Ungdommens Dage er
man saa temmelig ligeglad og tæn-
ker ikke paa, at den Dag kan komme,
da man sidder der træt og ud-
slidt og ønsker, at man havde fulgt
de klogeres Raad og taget sig den
fornødne Hvile for at kunne øko-
nomisere med sine Kræfter, mens
det endnu var Tid.

For at tage et Eksempel; de unge
Kvinder, der sidder og syr eller
skriver det meste af Dagen eller
en god Del af den, bør jævnlig fo-
retage Armbevægelser, der tjener
til at udvide Brystkassen. Det nem-
meste er at anbringe sig foran et
aabent Vindue og knytte Hænderne
over Brystet. Løft saa med en hur-
tig Bevægelse højre Arm og før
derefter igen tilbage til sin første
Stilling. Gentag dette 10—12 Gange.
Gør saa samme Bevægelse med
venstre Arm og derefter med begge
Arme samtidig. Det er ganske for-
bavsende, hvor vel man befinder
sig efter det Par Minutter, det tager
at udføre denne Arm-Gymnastik.

Er man nervøs og urolig, bør
man skifte Arbejde, hvis det paa
nogen Maade er muligt. Har man
f. Eks. været stærkt optaget af hus-
ligt Arbejde eller med Stopning el-
ler Lapning, som det ogsaa er til
at blive stærkt nervøs af, saa bør
man sætte sig hen og skrive et
Brev til en Veninde eller en paaro-
rende. De fleste har jo en eller
anden Brevgæld at afbetale. Den
er bleven opsat fra Dag til Dag.
Nu kan man passende afbetale Gæl-
den samtidig med, at man skaffer

sig selv den Hvile, der følger med
Afveksling i Beskæftigelse.

Man bør ogsaa sørge for at hvile
Øjnene mest muligt. Det kan være
saa velgørende at lukke dem blot
et Par Minutter, mens man sidder
i en Sporvogn eller paa Kontoret,
eller naar man ellers kan afse et
Par ledige Minutter.

Den allerbedste Hvile er selvføl-
gelig Søvn. Og det bedste Raad
for trætte og forslidte Mennesker —
Kvinder som Mænd — er dette:
Gaa tidlig i Seng og staa tidlig op.
Og glem heller ikke at tage en
lille Middagslur, hver som ellers
er stærkt optaget af Arbejde, og
som paa nogen Maade kan se Lej-
lighed dertil. Det lønner sig.

Danmarks Jord.

Hans Løjmand skriver i Stub-
bekøbing Avis“;

— For nogle Tusind Aar siden
besluttede varmhjærtede Fædrelands-
venner at bygge en Mur omkring
Kiua, for at værne deres elskede
Jord mod alskens fremmed Rak.

I Aar har en Del gæve Mænd
og Kvinder her hjemme stillet sig
paa samme Standpunkt for at øve
samme Gerning. Trompeten gjaelder
i disse Dage Landet over om Fæ-
drelandet der er i Fare, om nation-
ale Minder, der krænktes og trues
med Undergang, om Landets kære
Børn, der jages fra Hjem og Arne
af fordrukne og løsaglige Udlæn-
dinge o. s. v.

Jaha. Der opfindes mange skønne
Kunster mellem Aar og Dag.

Disse Mennesker, der er saa for-
hippede paa at faa lagt Klavnsul paa
Jorden, saa den ikke kan sælges
til Udlændinge, kunde trænge til
at læse lidt i Danmarks Landbrugs-
historie. Saa vilde de opdage, hvad
Danmark og især dansk Landbrug
skylder fremmed Paavirkning. Saa
godt som alle Fremskridt paa Land-
brugs Omraade i forrige Aarhun-
drede, Mærgling, Dræning, Sukker-
roeavl, planmæssigt Husdyrbrug og
Mejeridrift m. m. er indført af ind-
vandrede Tyskere, Hollændere og
Schweizere, som har købt Gaarde
og bosat sig her i Landet.

Lad mig f. Eks. nævne gamle
Tesdorpf, Ourupgaard, som var en
født Tysker. Bedre Dansker har
ikke levet, hvor det gælder uegen-
nyttigt samfundsgavnligt Arbejde.
Lad mig minde om den i sin Tid
her paa Egnen godt kendte Schulze
paa Dalbygaard, der ogsaa var en
Tysker af Fødsel, men en brav og
retskaffen dansk Mand i enhver
Henseende.

Der kunde nævnes mange andre.
Skulde saa et enkelt uheldigt Eks-
emplar af en Indvandrer nødvendig-
gøre en hel ny Lov.

Og hvad er Konsekvensen af et
Lovbud som det paatænkte?

Det maa jo være, at de mange
unge virkelystne Mænd og Kvinder,
der drager ud og finder Arbejdsfelt

for deres Evner i det fremmede,
bliver godt modtaget der og siden
vender hjem med Erfaringer og
Penge, de maa blive her hjemme,
hvor der maaske ikke er Plads for
deres Muligheder.

Der er Forskel paa Skaberi og
Fædrelandskærlighed; men de to
Ting forveksles ofte.

Forbryderansiglet i Toget.

Følgende herlige Forbryderfilm
fra Svendstrup — Aalborg-Banen for-
tæller „Aalborg Amtstidende“ fra
absolut paalidelig Side, og vi iler
med at berette den for vore Læsere:

Politiet i Svendstrup havde gjort
et Kup. Det havde anholdt en „Stor-
forbryder“, ganske vist af mindste
Kaliber, en københavnsk Tyveknaegt
Aksel Hansen, der havde været paa
Lyntourne i Provinsen og havde
aflagt Aalborg et resultatløs Besøg.

Sognefogden i Svenstrup skulde
føre Arrestanten til Aalborg. Han
kom med Fyren i sidste Øjeblik,
og da Toget netop skulde til at
sætte sig i Bevægelse, skyndte han
sig ganske roligt om, stak en Støv-
lehæl lige i Brystet paa Sognefog-
gen, saa den bestyrkede Embeds-
mand satte sig paa Halen midt paa
Perronen, hvorpaa Tyveknaegten
smækkede Døren i og med udsøgt
Haan vinkede Farvel til sin Bevog-
ter.

Men heldigvis har man jo Tele-
grafen. Sognefogden telegraferede
straks til en Mellemstation om at
beordre Togpersonalet til at lukke
den 1ste Klasses Kupe af, hvori
der sad en Forbryder, saa skulde
der nok være Politi til at tage imod
ham i Alborg.

Togpersonalet fik Ordren, og det
varede jo ikke længe, inden de fik
Kik paa et skrækeligt Forbryder-
fjæs, som lurede bag Vinduet i en
1ste Kls Kupe, og en, to, tre —
Nøglen blev drejet om.

Paa Perronen i Aalborg stod en
hel lille Politistyrke og ventede paa
den farlige københavnske Forbryder,
der nær havde sparket Sognefogden
ihjæl, men hvis Flugtforsøg saa be-
hjertet var bleven forpurret.

„Hvor har De ham?“ spurgte
Overbetjenten.

„Her er Kalorius“, sagde Togfö-
rereren og førte ham hen til en af-
laaset Kupe, hvord der stod en Mand
med et af Vrede fortrukket Ansigt
og rev og sled i Kupidøren for at
faa den op.

„Er det ham? Du store Kineser!
Det er jo . . .“

Og bukkende dybt for en af Aal-
borgs mest ansete Borgere, erklæ-
rede Overbetjenten, at nu skulde
der snart blive lukket op.

De øvrige rejsende havde imidler-

tid forladt Stationen — Forbryderen
iberegnet.

Kærlighed.

—o—
At vi skal dø — er det saa sært?
Vi fødtes jo med denne Viden.
At bagved Livet, bagved Striden
staar Døden, har vi tidlig lært.

Men, at vort Hjærte, rødt og sundt
skal marres som af skarpe Knive
og rent og godt til ondt skal blive
og Smærten svide tilfold ondt.

At alt hvad fjærne Slægter led
er inlet mod hvad vi maa lide
forstaar kun den, der fik at vide
hvad det vil sige: Kærlighed —!
Chr. Stub Jørgensen.

De løse Jordlag.

Ved cand. mag. Axel Madsen,
i „Vor Jord“.

—o—
Alle vi, der studerede Naturen
har vel som Børn gaaet langs Stran-
den og set Sandet dér. Vi syntes
maaske, at det var smukt; men det
ruimmede ingen geologiske Proble-
mer syntes vi dengang. Nej, vilde
vi studere Geologi, maatte vi hen
til Steder, hvor der var Stenbrud
og Forsteninger. Som Tiden gik,
fik vi Øjnene op for, at ogsaa i de
løse Jordlag er der noget, der er
Studium værd.

Som det gik det enkelte Menne-
ske, er det gaaet hele Menneske-
slægten. Fra de ældste Tider har
man kendt de løse Jordlag og disse
spillede direkte eller indirekte en
afgørende Rolle for Slægtens Eksis-
tens. Dér dyrkedes Kornet, og dér
voksede Græsset, der nærede Kvæg
og Vildt. Paa det nøgne Fjæld
kunde ingen leve i Længden eller
kun med stor Møje. Derhen flyg-
tede Udaadsmænd; i Fjældet boede
Uhygge og Rædsel. Hvor løse Jord-
lag var allejrede findes derimod Kul-
tur — større eller mindre. Vi ser
derfor, at der meget tidligt i Folke-
nes Historie knyttedes ærefrygtfulde
religiøse Forestillinger til Jorden.
For os ligger de mosaiske Forestil-
linger saa snublende nær. Mindre
bekendt er det maaske, at der hos
de gamle Ægyptere knyttedes ær-
bødige Forestillinger til den sorte
Farve, fordi Nildyndet, hvorpaa den
faraoniske Stats Eksistens beror, var
sort. Det er interessant nok at følge
denne Ærefrygt for det sorte gen-
nem Tiden. Vi kender alle Beteg-
nelsen „den sorte Kunst“ — et Navn,
der oprindelig blev givet til Alchy-
mien. Betegnelsen skal, i følge ny-
ere tyske Undersøgelser, ikke stamme
fra, at Kunstens Udøvere havde
noget Kompagniskab med hans sorte
Majestæt, Djævelen, men ganske
simpelt stammer fra, at de ægypti-
ske Præsters mystiske, metallurgiske
Færdigheder kaldes „sort Kunst el-
ler hellig Kunst“. — Gennem Tiden
bevarede saa Kemien eller Alchymi-

en, der tilslidst udrædte til charlatanismæssigt Guldmageri, sit sorte Navn længe efter at Oprindelsen var glemt.

Af det foregaaende fremgaar det, at Jorden tidlig, spillede en mægtig Rolle i Folkeslagernes Liv saavel materielt som aandeligt. Men hvad Jord egentlig var gjorde man sig ikke Rede for. Der knyttedes højst nogle taagede filosofiske eller religiøse Idéer dertil. At Sand og Ler opstaar, naar Sten smuldrer under Vejligets Indflydelse har man dog ikke kunnet undgaa at observere i Bjerglande. At Dyr og Planter efter deres Død kan give Anledning til Mulddannelse, er ligeledes en gammel en gammel lagttagelse, der spores i Begravelsesritualer og Sagn. Men udover dette tog man Jorden som den var. Naturforskerne (Geologerne) studerede Klipperne med deres Forsteninger eller petrefacta, som de kaldes i de ældre Værker. Der opstilledes Hypotheser om, hvorledes Bjergene var dannede, hvorledes Fortidens Dyr- og Planterlevden havde været osv. Men Forskernes Interesse ophørte, naar de naaede til de løse Jordlag.

Men Mennesket kan ikke stadig gaa og se paa et Naturfænomen uden at danne sig en Idé, om Sammenhæng og Oprindelse. Vi ser da ogsaa, at i Tidens Løb udviklede der sig, under Paavirkning af den mosaiske Skabelseshistorie en almindelig antagelse om de løse Jordlags Dannelse, nemlig den Hypothese, at de stammede fra Syndfloden. Enhver har jo set hvorledes Regnskyllene fra Bakker eller Bjerge fører Sand o. lign. med sig ned i Dalen. Hvad var da naturliggere end at sætte de store Allejrin- ger af løse Jordarter i Forbindelse med store Oversvømmelser og af saadanne kendtes kun en: den bibelske Syndflod. Fandt man Dyr- Planterester i Jordlagene, saa var det Væsenet der omkom i Syndfloden. Denne Syndflods (Diluvial) teori udvidedes for Resten ofte til at omfatte ogsaa de faste Stenarter, hvori Forsteninger fandtes. Saaledes troede Naturforskeren Scheuzer (1672 — 1723), at han i et Skiferbrud i Würtemberg havde fundet Skelet „samt Spor af Leveren“ m. m. af et Menneske, der omkom i Syndfloden, og efter Datidens Skik beskrev han sit interessante Fund i latinske Vers.

Denne i vore Øjne saa urimelige Teori kunde saa meget lettere holde sig, som den tilsyneladende var i bedste Overensstemmelse med Biblen, og den katolske Kirke vaagede strengt over Troens Renhed.

Endnu i vore Dage, synes Syndflodteorien ikke at være helt uddød, omend Naturforskerne har forladt den. Jeg har saaledes i Sommeren 1910 paa Bornholm købt nogle moselundne Vildsvinekæber, der efter Finderens Mening stammede fra et Dyr der omkom i Syndfloden.

Forts.

Af Mangel paa Plads
har vi maattet udskyde til næste Nr. af Bladet en Artikel af Hr. Christensen, Kirkebo, og en Prisliste fra Købmand Sommer. Samtidig gør vi atter Indsendere opmærksom paa saa vidt muligt at indlevere større Bidrag til Bladet i god Tid, helst Mandag, da vi saa lettere kan træffe Forholdsregler og udskyde mindre vigtigt Stof.

Carbidlygter

af nyeste Konstruktion, Drypsystem, forventes i disse Dage og anbefales.

Firkantede Lygter og Olieamper
Nogle nye Transportspande er endnu paa Lager.

Harald Petersen, Allinge.

Komfurgryde

med 2 Kogerum, næsten ny, sælges for 40 Kr.

Marielyst. Sandkaas.

Samme Sted er Æbler til Salg.

Gæs og Roer

er til Salg hos

A. Munch, Sæne.

Mejeriet Kajbjerggaard

ønsker skriftligt Tilbud paa Kørsel af Mælkeruterne, som maa være indgivne senest Torsdag den 14de November.

Olsker

Belysningskort

udleveres i Tein Skole Lørdag d. 2. November, Eftm. Kl. 3 præcis og i Olsker Forsamlingshus Mandag den 4. November, Eftm. Kl. 3 pr.

Sogneraadet.

En Pige

kan faa Plads paa

Nordre Kirkebogaard, Olsker.

Hesteroer

er til Salg hos

Jens Koføed,
Graneli, Olsker.

Mejeriet Kajbjerggaard.

Leverandører og Forbrugere af Mælk gøres opmærksomme paa, at Mejeriet fra og med Søndag d. 3die November — ligesom foregaaende Aar — kun arbejder 4 Dage ugentlig, hvorfor kun Udsalg finder Sted de nævnte Dage.

Bestyrelsen.

Gudstjenester og Møder.

Søndag den 3. November.

Allinge Kirke Kl. 2 Skrm. 1½. Kl. 2½ Eftm. taler Bogholder Rasmussen i Olsker (Bethel), Kl. 5 i Tein Missionshus.

Mandag Aften Kl. 8 Møde for K. F. U. K.

Tirsdag Aften Kl. 7½ Møde for K. F. U. M.

Onsdag Kl. 8 Fælles Missionskreds- møde i Menighedshjemet.

Fredag Aften Kl. 7 taler Præsten i Tein Missionshus.

Allinge Kirkenyt i Oktober.

Begravede: 11.: Murer Andreas Christian Hansens Hustru Nielsine Karoline Marie f. Hammer af Sandvig. 12.: Enke efter Lods i Allinge Andreas Henning Ipsen, Ane Marie f. Dam af Allinge, 70 Aar gl. 16.: Stenhugger Karl Theodor Rømers Datter Inger Rømer af Allinge, 1½ Maaned gl. 18.: Ugift Andrea Marie Nielsens udøble Dreng, 1 Time gl., af Sandvig.

Døbte: 6.: Arbejdsmand Elias Jønsøns Søn Hermand Emil Jensen af Allinge. 13.: Gaardejer Janus Peter Lunds Datter Ethel Elisabeth Lund af Allinge. 20.: Stationsforstander Markus Peter Rasmussens Datter Inger Margrethe Rasmussen af Sandvig. Stenhugger Anias Niinus Nielsens Søn Fred Sonne Nielsen af Sandvig. 27.: Stenhr. Otto Julius Madsens Søn Emil Peter Madsen af Allinge.

Ægteviiede: 24.: Gaardejer, Ungkarl Jens Hansen Storm af Gøgebjerggaard i Barløse og Pige Karen Hansine Holm af Allinge.

Konfirmerede: 12 Piger, 11 Dreng.

Olsker Kirkenyt i Oktober.

Konfirmerede: 7 Piger og 6 Dreng.

Begravede: 20. Husmand Andreas Gelius Nielsens Søn William Gelius Nielsens af 1. Selvejers Parcel i Olsker.

Grise,

som bliver 4 Uger den 1. November, er til Salg paa

Vævergaard i Olsker.

Storfaldende engelske Dampkul

til Brug ved Damptærkning er oplosset i disse Dage.

Rene tyske Nøddekul til samme Brug anbefales.

Nordlandets Handelshus.

Kaffe.

En prima Erstatning herfor er

Solo
Normal
Malt

Kaffe-Surrogat.

faas hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

I Løbet af Efteraaret venter vi Ladninger med

Norre-Sundby Gødningsskalk og

Aalborg Portland-Cement i Sække.

Vær saa god at gøre Bestilling snarest i

Nordlandets Handelshus.

Ekstrafin norsk Spegesild

i hele, halve og kvart Tønder anbefales fra

Allinge Kolonial & Produktforretning

Ny Maksimalpris paa Sukker

og denne er lavere end tidligere.

Vi sælger Hug Krystal Nr. 1, Hg. Melis L. H.
Grov st. Melis Nr. 1. Alm. stødt Melis.

Dansk Pudder Nr. 1. Flormelis.

Nordlandets Handelshus.

Et Parti Melasse

bortsælges til Svinefoder.

Pris 27 Kr. pr. 100 kg.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Stort Udvalg

Billigste Priser

Køkkenrekvisitter

faas hos

Allinge Kolonial & Produktforretning

Vi har nogle Stk.

Roeskærere og Roeraspere

staaende fra i Fjor, som sælges til en meget rimelig Pris pr. Kontant.

Nordlandets Handelshus.

Krigsfoderblanding.

Restpartiet bortsælges til billig Pris.

Kun mod Kontant.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Brødrene Anker

Jernstøberi & Maskinfabrik

Telefon 2. **Hasle** Telefon 2.

Selvvandingsanlæg, Vand- & Aljepumper m. m.

2 Stk. Fraugde-Plove

med stort Skær — sælges billigt i

Nordlandets Handelshus.

Olsker.

Tran til Staldbelysning i de smaa Landbrug sælges i Olsker Brugsforening.

Sogneraadet.

En Dreng,

15—16 Aar, kan faa Plads til 1ste November.

Frigaard, Tein.

Hesteroer

til Fedning af Gæs samt gode Em- dener Gæs er til Salg paa

Pilegaard i Olsker.

Kunsthonning

Frugtmarmelade
Ægte Honning

Allinge Kolonial og Produktforretning.

Rejsetæpper

Uldtæpper

Dækkener

Mange Kvaliteter i

Nordlandets Handelshus.

Et saa godt som nyt

Skrin eller Koffert

er til Salg hos **Karl Jespersen,**
n. for Tein.

Gummifrakker.

Et Parti Damefrakker
udsælges ekstra billigt.

Nordlandets Handelshus

Hasle.

Hasle.

Til Flyttedagen

anbefales mit fotografiske Atelier samt Indramning af Billeder.

Spejle og Billeder haves paa Lager og leveres efter Bestilling.

Udvalg af Fotografirammer, Pen- gebøger, Dametasker, Album m. m.
Charles Svendsen, Hasle.

Skindvarer,

Kraver og Muffer

i nyeste Faconer,

forefindes i stort Udvalg i

Nordlandets Handelshus

RØ.

Petroleumskort

for November Maaned uddeles paa Rø Afholdshotel Mandag den 4. No- vember, Eftm. Kl. 2—4.

Sogneraadet.

STRØMPE

til voksne og Børn samt Stoppegarn i sort, graat og normal billigt i

Nordlandets Handelshus

Gødningsskalk

fra Lager.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

RØ.

Torsdag den 14. November, Eft. Kl. 3 afholdes paa Rø Afholdshotel Licitation over Levering af Skærver og Grus til Sognets Biveje.

Sogneraadet.

Strikkede Uldklude

købes til Maksimalpris i

Nordlandets Handelshus

Gammelt Jærn,
Kobber, Messing, Tin, Zink, Bly,
Gummi og Hestehaar købes.
Træskomg. L. Larsen.

Største Lager

af de anerkendte, moderne,
firkantede Høgeovne
med Magasinfy.

Runde Magasinovne,
Skærmovne med Daniafy,
små Ovne til Soveværelser.

Komfurer

i alle Størrelser, solide og bedst
indrettede. Priserne er forholdsvis
billige.

Alle Reservedele til Ovne og Kom-
furer fra Hr. C. M. Hess, Veile:
**Rør, Riste, Rensedøre, Fyr-
døre, Murgryder, ildfast Sten**
og Ler.

I lidt brugt Daniaovn,
meget anvendelig til Kontor eller
Forretningslokale er billig til Salgs.

P. C. Holm.

Klemensker Snedkerforretning

anbefales.

Telf. Kl. n 13, L. Pihl.

Blommer

Rosiner

Tørrede Æbler

anbefales
fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Friskskudte Harer

Agerhøns, Raadyr, Skovduer og Vild-
tænder købes til højeste Pris.

J. B. Larsen.

Overretssagf. Bojesen-Koefoed

Sct. Mortensgade 17, Rønne, Telf. 22
(tidl. Fuldm. ved Byfogedkontoret
Hasle).

Kontordag i Allinge Mandag
do. i Klemens (Kroen) Tirsdag Eft.

Christian Soendsen

Bog- og Papirhandel

Bogbinderi

Telefon 90

Nexo

By- og Herredsfuldmægtig Johannes Kofoed, Hasle.

træffes paa Raadhuset i Allinge
hver Mandag efter Kl. 10 For. og
i Klemensker Kro hver Fredag
fra 2—5 Eftm.

Chokolade og

Cacao

faas hos

Allinge Kolonial-
og Produktforretning.

Al Jagt

affyses paa Store Hallegaards Grund
i Olsker.

Blodbudding

i 2 kg. Daaser.

Leverpostej

i 1/2 kg. Daaser.

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Uld og strik= kede Klude

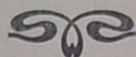
købes til Maksimalpris.

J. P. Sommer.

Magasin du Nords Udsalg

ALLINGE

anbefaler til Efteraar og Vinter:

Damekonfektion

*Stort Lager af nye og ældre Ulsters, Frakker,
Jaketter, Spadseredragter, Nederdele og Bluselio.*

Prima Stof - Flot Snit - Billige Priser.

SKINDVARE

i særlig stort Udvalg.

Kjoletojer, Kostumestoffer. Uldstoffer

Prima Kvaliteter til billige Priser.

Damelinned

er atter paa Lager i ekstra gode Kvaliteter.

Trikotage

til Damer, Herrer og Børn.

Stort Udvalg

Se Priserne i Vinduerne.

*Forklæder, Bælter, Handsker, Vanter,
Lommetørklæder, Pyntekraver, Korsetter, Strømper*
m. m. m.

Alt i stort Udvalg.

J. P. Sommer.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10—12 og 2—4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente
af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Roegrebe, Roeknive,

Kartoffelkurve anbefales fra

Nordlandets Handelshus.

Stort Udvalg

Stort Udvalg

Carl Lunds bekendte blaa Emaljegods

til billigste Priser hos

Allinge Kolonial & Produktforretning

CLOËTTA ALBA

Spise - Chokolader

Faldøkser,

Haandøkser, Brændeøkser,

Skovøkser, Stikøkser,

Bredkiler, Økseskafter.

Snedker- og Tømrerværktøj.

Største Udvalg. Billigste Priser.

P. C. Holm, Allinge.

Roefiserer,

Roerasper,

Ønefurve,

Roeknive,

Roegrebe.

Allinge Kolonial &
Produktforretning.

Byggryn.

Alle Sorter Gryn kan faas paa

Bakkemøllen.

Skovle, Spader,

Gravegrebe, Læsegrebe,

Skævegrebe,

Haandkultivatorer

Gren- og Hæksakse

købes billigst hos

P. C. Holm.

Allinge.

En eng Malkeko

er til Salg hos Chr. Olsen, ved
Lynggaard i Olsker.

Svinemel

kan mod Rekvisitionsseddel faas paa

Bakkemøllen i Olsker.

Æbler

er til Salg hos

Maler Nielsen, Allinge.

Olsker.

Indkomst- og Formueskat

til Staten for 1. Halvaar 1918—19
modtages paa Brøddegård hver
Fredag Eftermiddag samt ved Meje-
rierne Humledals og Kajbjerggaards
Udbetalinger i November Maaned.

Sogneraadet.

Allinge Biograf.

Søndag Aften den 3. November

Kl. 6³/₄ og 8¹/₄

Nyt udmærket Program.

Første Klasses Billeder

Entree: Voksne 50, Børn 25 Øre

Skat iøregnet.

Dribremme,

Remjamlere,

Smøreolier,

Oliefander.

**Allinge Kolonial- &
Produktforretning.**

Prima

Maskinolie

Cylinderolie

Konsistent Fedt

Vognsmørelse

anbefaler

Nordlandets Handelshus

Blandet Frugtsaft

Hindbærsaft

Hyldebærsaft

Jordbærsaft

Kirsebærsaft

Ribssaft

Solbærsaft

Allinge Kolonial-

Produktforretning

Vi har faaet nye
Sendinger af:

Læsegrebe. Spredgrebe.

Roegrebe, Gravegrebe

Staalskoule i alle Størrelser.

Sædskoule i alle Størrelser.

Gode svenske Enekurve.

Raspeplader til Kartoffelraspere,

og sælger til meget rimelige Priser.

Nordlandets Handelshus.

Hasle Bødkerforretning.

Aljetønder og Saltekar

samt al Slags Bødkerarbejde haves
paa Lager. Reparationer udføres.

C. Aakerlund,

Telefon Hasle 105.

Prima Hvedemel.

Bagepulver

Citronessents

Mandelessents

Vanilleessents

Vanilietabletter

Vanillesukker

Vaniliestænger

Kardemomme

søde Mandler

bittre do.

Rosiner

**Allinge Kolonial- og
Produktforretning.**

Vinterkonfektion

i stort Udvalg.

Moderne fikse Faconer.

Solidt forarbejdede.

Dame-Ulsters og Frakker

med og uden Skindbesætning.

Pige-Ulsters og Frakker

samt Pigekjoler.

Herre- og Dreng-Ulsters og Dragter.

Alt i Konfektion

forhandles fra vort Udsalg i Allinge.

Messens Ene-Udsalg

Chr. Olsen.

Damelinned,

Natkjoler, Underkjoler,
Chemisser og Benklæder,
Skørter.

Messens Ene-Udsalg.

Chr. Olsen.

Paraplyer

for Damer og Herrer.

Messens Ene-Udsalg, Allinge

Herre-Underbeklædning

Trøjer,
Benklæder, Sokker, Seler
m. m. m.

Uld-Stoppegarner

sort og graat paa Vindsler.

Messens Ene-Udsalg, Allinge.

Bluseliv

i Bomuld, Flonel, Alpakka,
Uld og Silke
fra 4.50—25 Kr.

Messens Ene-Udsalg, Allinge.

Sygarn

paa Ruller og Vindsler.
Kulørt Knaphuls-Silke.

Messens Ene-Udsalg, Allinge.

Vinterhandsker

til Damer, Herrer og Børn.

Chr. Olsen,

Messens Ene-Udsalg, Allinge.

Printzenskjold.

Fortælling af Dr. phil. A. P. Adler

Syvende Kapitel.

I de første Dage af December, en af de stille begyndende Frost dage, hvor Rimen eller Hvidefiosen havde larvet de nedfaldne brune Blade, og Nattens Graad, Duggen hang i Grenene til langt op paa Dagen, stod en gammel Kone i en Skov i Klemensker Sogn, kaldet Pileskoven, beskæftiget med at „plukke Brænde“, det vil sige, samle tørre, alfaidne Grene til sin Ovn i sit fattige Husmandshus. Hendes Knækken med Grenene, hidlokkede nogle andre Koner, der i samme Anledning var fordelte paa andre Steder i Skoven, og da deres Bunk Brænde, allerede var voxet til den Tyngde, Ryggen kunde bære, benyttede de Mødet til en Samtale.

Har man noget for imod de „Førte“, det er Indførte, Fremmede, taler man frit ud med hinanden, vis paa at finde Fortrolighed og Tavshed, med Hensyn til Hemmeligheder.

„Vi har snart den Ottende,“ sagde den ene Kone.

„Er den Dag bedre end andre“, svarede den anden, følede sig for.

„Bedre eller værre, ligger i vor Herres Haand.“

„Men naar Svenskeren sover, ligger han i vor; er det ikke det I mener, Møllere-Grethe“, tilføjede en tredje Kone.

„Har I meget af det Rak hos Jer,“ spurgte den første Kone.

„Paa Dubjerg ligger tre; paa Høklebjerg fem, men det er kun smaa, halv usynlige“ Karle.“

„Det kommer ud paa et, naar de sove,“ svarede Møllere-Grethe. „Men Tys! tie saa stille. Sligt la'er vi Mand om.“

De tre Koner tog deres Pukler paa Ryggen og gik til deres Huse, fra hvis Skorstene snart en blaa Røg vidnede om, at en Del af den vilde Skov havde forladt Naturlilstanden, for at tjene ved Husets Arne-sted.

Den omtalte Møllere-Grethe, havde ikke været længe hjemme, før en Mand traadte ind til hende. „God Dag, Mo'er,“ sagde han, „jeg kommer til Jer for at hente Raad. Jeg er her beladen med saadan urimelig Mængde Vorter.“

„Ja, ja,“ sagde den kloge Kone, der glædede sig over en Kunde, der tyede til hendes Praksis. „Dokterne kan ikke kuere derfor. Kom her, lad os tælle hvor mange I har; tag ligesaa mange Ærter.“ Derpaa hviskede hun noget til ham. „Kom saa herind om en 8ie Dages Tid.“

„Har vi ellers noget Nyt?“ spurgte Gæsten.

„Her er kommet en lille Hedning**“ til, herinde hos min Nabokone. Ellers ved jeg intet.“

„Naa, ja,“ svarede den Fremmede, „der skal nogle fødes istedfor dem, der dør. Da vi er gode Bekendtere, saa ved I jo forresten nok, hvorledes det skal gaa til den 8tende, thi den 9de hedder det jo overalt herovre, skal de inkvarterede Svenskere, hverken se Sol eller Maane.“

„Ja, heronkring har vi nu besluttet, at gøre det af med dem. Vi kan ikke længer holde det ud, — dermed saa.“

Efterat Gæsten havde faaet det sympatiske Raad eller „Koneraadet“, som det hedder i Mødsætning til Doktorraad, vandrede han over Markerne og blev kort efter indhentet af Simlegaardsbonden, Ejeren af den store Gaard, Simlegaard, der laa i Nærheden.

Instinktmæssig standsede de to bornholmske Mænd paa en Høj, hvor man i det klare Vejr havde en fortryllende, vid Udsigt næsten over det halve Bornholm: det vestlige Hav, ved hvis Brød, Byerne Rønne og Hasle, derpaa overalt en utallig Mængde Høje og Bakker, Dale og Kløfter, indflettende med let Skov, fine Kniplingsgærder, 6—7 hvide Kirketaarne, af og til en klar Mose som Spejl eller en snaksom, pludrende Bæk som Ensomhedens Afbryder. Øjet tabte sig i en mørk Baggrund. Lyngen, sortladden og ufrugbar som Havet.

De to Mænds Tanker forstod hinanden i denne skæbnsvangre Tid. „Landet vil blive gødet med Blod inden Vaaren,“ sagde den sidst Ankomne.

*) uanselige, ubetydelige

**) Et Barn, der endnu ikke er døbt, kaldes en fiedning.

„Og Fuglene ville synges over mange Grave,“ svarede den anden.

Ottende Kapitel.

Der fandt saaledes en stille Aftale Sted. Man levede i en spændt Forventningstid. Mange Gamle saa Jer-tegn og betydningsfulde Hentydninger. De Yngre ventede blot paa et Signal, til Tegn paa, der var begyndt. Thi det gaar her, som overalt, ingen vilde gerne just være den første og udsætte sig for at staa i Spidsen for et muligt mislykket Forsøg. Og dette er Jens Kofods store Ros, at han i en stor og farlig Begivenhed, som Nøden tilskreg alle at maatte ske, vovede at udsætte sig og være den første.

Under alt dette stod Printzenskjold, ubekymret i det Hele, som Skiven, men Genstanden og Maalet for andres Betragtninger. Og Svenskerne havde allerede sørgløse vænnet sig til at betragte deres Ophold som et Gæstebud. Selv fra et fattigt og udtømt Land, fandt de dobbelt Lyst og Opfordring, til at tage for sig, af hvad de forefandt. De svægede til de laa i Søvnens Arme, menende sig tilstrækkeligt bedækkede af den svenske Krigerære, og sikke nok i et gejstligt Land, der i Aarhundreder ikke havde genlydt af nogen Vaabendaad. —

Paa Rutsker Præstegaard sad den syvende December, foruden Præsterne Povl Anker og Jacob Tresløv, de tidligere nævnte Borgere fra Hasle og Jens Kofod.

„Planen er altsaa lagt,“ sagde Povl Anker. „Vi betragte Printzenskjold som et skadeligt Dyr, lig det kalecydoniske Vildsvin, paasendt Landet til Plage, og vi anstille Jagt paa det, for at uddyde det. Og hvad der gælder i vor Plan er Lejlighed. Han kommer til Hasle i Morgen, efter Middag; kan I se Jert Snit, saa fælde I ham der. I maa da staa med Jeres Gevære, som for at præsentere for Hans Højhed, og kommer han ikke med for stort Følge, og I se det kan gaa an, skyde ham ned. Kommer han uskadet fra Hasle, saa tager han Vejen langs med Skuleskov over Bjelkepeaaen til Rønne, og her har vor Præst i Nyker lovt, at postere tolv Bønder, som han allerede har aftalt det med. Maaske kunde da ogsaa I andre, fra Hasle over Sandmarken, komme Printzenskjold, der rider ad Landevejen, iførkøbet, og forene Jer med Nykirkeboerne, inden hans Ankomst. Skulde han endda, ogsaa slippe fra Skuleskov med helt Skind, saa maa I efter ham til Rønne, hvor I selv maa se, hvad Lejligheden tilraader. Der ved I, I kan stole paa Klausernes Familie.“ —

Kort efter red den saakaldte Forrædderpræst, Jacob Pedersen Tresløv, tilbage til Nyker. Endnu samme Aften havde han Besøg af de tolv Bønder, der sagdes, hellere end gerne, at ville gøre Fælleddssag med Hasleboerne. —

„Skal det saa være i Morgen,“ spurgte Jens Larsen Risom, „og hvad blev Enden paa Aftalen i Rutsker?“

„Min gode Mand,“ svarede Præsten, „det blev aldeles ikke til nogen Bestemmelse; saa mange Hoveder, saa mange Sind, kunde man sige. Mod syntes de heller ikke at have. Desuden hænger det nok sammen paa en egen Maade med Jens Kofod. Han er nok saa omtrent, af gode Grunde, under Retlens Forfølgelse. Det er ubehageligt for ham. Men fordi det er ubehageligt for ham, derfor behøver det ikke, at være ubehageligt for os alle. Man er sig selv nærmest, brav Karl hytter sig. Nærmere betragtet, turde selv vore kristelige Følelser stride imod en saadan Voldsgerning. Kristendommen byder os lyde de befalende Øvrigheder; den siger: der er ingen Øvrighed uden fra Gud, altsaa er Printzenskjold fra Gud, det vil sige, Carl Gustav er Konge i Guds Navn, og Printzenskjold hans velbestallende og lovlig indsatte Statholder. Det Rette kan saaledes i et Øjeblik, ved et Held gaa op for en. Jeg maa sige: jeg er nysgerrig efter at se, hvad Ende det tager med de Brushoveder. Af Hjerter kan jeg ikke nægte, mener jeg det godt med dem; men der er meget, meget at indvende og betænke.“

Da Bønderne, med den Besked, forlod Præsten Hr. Jacob, iagttog de alle en lang Tavshed, som Ingen vilde bryde, fordi man egentlig ikke vidste hvad man skulde sige. Man gav sig Mine af at tænke.

„Noget var der i, hvad han sagde,“ sagde endelig en af Følget. „Ja, der var ikke saa lidt i,“ sagde en anden.

„Der var meget der,“ sagde en tredje.

„Man kan ikke saaledes kaste sig hen, fordi denne Jens Kofod har noget imod Printzenskjold. Man maa betænke, man har Kone og Børn.“

„Ja, det siger jeg med,“ svarede en anden. „Og hvad Grund har vi egentligt til Klage?“

„Kan man fortænke denne Printzenskjold i, at han tjener sin Herre?“

„Ja, det er Ret,“ svarede atter en; „Orden maa der være. Naar hver fandt paa, at gøre sit, saa fik vi det først ret at fornemme.“

„Fornuftig maa man være!“ svarede en tredje.

Derpaa talte de sig selv i en Slags Iver, og skiltes fra hinanden som vise og fornuftige Mænd, der hjemme havde Kone og Børn og mange andre Ting at tænke paa.

Kun Jens Larsen Risom sagde til sin Nabo, da han ved hans Gaard skiltes fra ham: „Jeg har tænkt, at blive ved hvad jeg har bestemt. Lad os følges ad ned til Skoven, imorgen efter Middag, og se lidt nærmere til paa det Hele. Jeg tror nu ikke, Printzenskjold kan eller bør leve. Han staaar paa en forkert, uretfærdig Plads; Øens Aand vil ham ikke vel.“

Forts.

Prima

Taglak og Tagtjære

samt Tjære koste anbefales fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Køb det fortrinlige Centralvarmekomfur

HEKLA!

Meget brændselsbesparende. Kakkeldovne ovevillidige. Alle Værelserne opvarmes fra Komfuret.

Maskinhandler Holmstrøm
Telefon Rutsker 4.

Færdige Anlæg forevises.

Svinemel,
Hvedeklid,
Rugklid,
Blandsæd,
Havre og
Blodmelasse,

sælges mod Kontant og aflevering af Ernæringsraadets Rekvisitionssedler hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Vinteren nærmer sig

og man skal til at tænke paa Vintertoj.

Vi har et stort Lager af

kulorte og blaa Klædninger

i alle Størrelser.

Stortrøjer, Ulsters og Vinterfrakker.

Drengeklædninger

i Jakke- og Matrosfacon.

Største Lager i Hatte og Huer.

Underbeklædning, Sokker og Vanter.

Islandske Trøjer, Vanter og Sokker.

Altid lavest mulige Priser.

Nordlandets Handelshus

Prima Hamp og Manilla-Tovværk

anbefales fra

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Kartoffelmøller

til Hjemmelavning af Kartoffelmel.

Kartoffelbagere

til at anbringe paa Komfur — sælges billigst i

Nordlandets Handelshus.

Bygningsartikler.

Brædder Planker Tømmer

Tagpap, Søm og Spiger, Støbegods

Cement, hydraulisk Kalk

anbefaler

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Vi har Lager af

tørre, pæne Granbrædder

til Gulv og Loft.

Do. godtlavede Panelbrædder i alle Længder.

Rigtig gode Udskudsbrædder i alle Længder.

Sparrer, Tømmer, Lægter, Lister.

Priserne ere endnu meget rimelige i

Nordlandets Handelshus.